

Bir Şiir Tahlili Şarkılarda Yaşlanır Şiiri Mehmet Avcı

– Ömer Batı · 15 Nisan 2009

Bir Şiir Tahlili: "ŞARKILARDA YAŞLANIR..."

ŞARKILARDA YAŞLANIR

Şarkılarda yaşlanır kızım.
Dilinde bin sevda ölürde,
Yüreğinde bir sevda doğar insanın.

İnce bir sızı gibi yağar damlalar.
Uzak değil ölüme bir nefes kala da düşer insan.
Gözlerine koca okyanus dolmuş bakışın,
Ortasına beyaz iner gecenin.

Anlında gülen melek,
Eskizini yüreğime düşer.
Düşünce göğe kara bulut,
Aklına yağmur girer insanın.
Elif kadar dik durur karşımda.

Kendi ömrünü tüketir adımların.
Dirhem dirhem azalır yol,
Nefes daralır,
Ömür bir yudum kalır,
Şakaklarında ak pak acılar,
Kundakta kalır ağlamalar.

Bakışın dalar uzak bir diyara.
Birazdan çıkıp gelir bir umut,
Ellerinden tutar bir sabah ekmeği,
Bebek kokun her köşeye siner.
Ayrılıklar vuslata kucak açarda.
"su akar yatağını bulur"
İşte o gün acılar diner.

Şarkılarda yaşlanır kızım,

Dilinde bin sevda ölüde,
Yüreğinde bir sevda doğar insanın.

18.12.2008-Ağrı

" Şarkılarda Yaşlanır " Şiirinin Tahlili:

Bu şiirin daha başlığı bile bizde şairin duyuş tarzı ve üslubu hakkında bir fikir oluşturuyor. "Şarkılarda yaşlanır kızım." mısrası şairde başlamadan tükenmişliğin, bitmişliğin hissini uyandırmakta, böylelikle hayatın başlangıç ve sonunun kaçınılmazlığı arasında hayatın umutları, sevinçleri, hüznüleri, kaygıları, hasretleri arasında bir duygu gelgitleri yaşatmaktadır.

"Şakaklarında ak pak acılar" mısrası bize, hayatı bir mısradaki dile getirmedir. Bu tip bir seslenişi ve feryadı Cahit Sıtkı'nın Otuz Beş Yaş şiirinde görmekteyiz:

Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

mısralarında olduğu gibi ölüm havası şiirin genelinde hissedilmekte fakat bu bir korku değil, hayatın gerçekleriyle yüzleşmektir. Hani olur ya bir an insanın bütün hayatı bir film şeridi gibi gözünün önünden geçer. İşte şairimiz de şiirinde bu havayı yakalamış izlenimi vermekte ve bu izlenimi kızı nezdinde okuyucusuyla paylaşmaktadır. Okuyucu da bilmektedir ki bebek yaştaki bir insan bu anlatılanlara sadece tebessüm ederek cevap verecektir. Fakat fırtına da sığınacak bir liman arayan gemi misali şairimizde bunaldığı veya içinin feryadını dökmek istediği dakikalarda hayatın gerçeklerini kızıyla paylaşmak istemektedir.

Bu şiir, sosyal hayatın ve günlük gerçeklerin içinden bir konuyla yazmış. Günlük hayatın gerçekleri, tabiata ait olan "damlalar, kara bulut, yağmur, su, yatak, yol , diyar " gibi imgelerle süslenmiştir. Şiiri okuduğunuzda, hayatının son demlerini yaşamakta olan bir babanın kızına içinini döktüğü dakikaları kaleme alan bir şair görürüz. Ve bu anı ölümsüzleştirmek için başı ucundaki kızıyla, içinin sırlarını döken gizemli bir şairin fotoğrafını çekersiniz. Şiirin genelinde bir hüznü havasının alanına kendinizi kaptrıyorsunuz. Bu hüznü havasında bir umut, hatırlı bekleyiş ve özlem vardır. Şair, şiirini adeta kendi gözünde her daim yeni doğmuş bir bebek masumiyetinde olan kızına ithaf etmiş gibi. Onunla duygularını paylaşmaktadır.

" Şarkılarda yaşlanır kızım " dizesinde şairimiz hayatın gerçeğini kızına anlatmaktadır. İnsanın dilinde

hayat bulan hayallerinde bir son bulacağı daha ilk mısralardan itibaren bizi karşılamaktadır. Fakat bu hayaller gerçekleşirse de insanın yüreğinde oluşturduğu umut havası insanı yaşatmaktadır. İnsanın doğup büyümesi, olgunlaşması ve ölümlerle son bulan hayat çizgisinin kokusunu daha ilk mısradan hissetmekteyiz.

Şiirde subjektif unsurlar, objektif unsurlardan daha ağır basmaktadır. Adeta şiirin genelinde bu subjektif hava sarmıştır. Dış âlemden çok iç âleme yönelik duygular ağır basmakta, fakat dış âleme ait unsurlar bu iç âleme ait unsurlar etrafında ressamın sihirli fırçaları ile şekillenen resim gibi zihinde belirginleşiyor.

Şiir, okuyucunun muhayyilesinde romantik bir hava yaratmaktadır. Üslup gayet derecede iyi ayarlanmış. Tabiata ait unsurlar iyi seçilmiş izlenimi vermekte, benzetmeler ve sıfatlar sıkça kullanılmıştır. "İnce bir sızı" "koca okyanus" "gülen melek" "ak pak acılar" vb. sıfatlar ve "gülen melek" "elif kadar dik durur" "şarkılarda yaşlanır" benzetmeleri kullanılarak şiir zenginleştirilmiştir. Göze ait çok güzel sıfatlar, benzetmeler yapılmıştır. Gözlerinin renginin mavisi "Gözlerine koca okyanus dolmuş bakışın" dizesiyle, bu maviliklerin ihtiyarlığın verdiği haletle beyaza bürünmesi yani ferini kaybetmesi, eski dinçliğini bir daha bulamayacak hale gelmesi "Ortasına beyaz iner gecenin" mısrasıyla dile getirilmiştir. Şair bu beyaza bürünmeyi de gündüzden sonra geceye bürünen bir güne benzetmiştir.

"Kendi ömrünü tüketir adımların mısrası." bizi edebiyatın tozlu raflarına götürmektedir. 'Ne yaparsan kendi elinle yaparsın' sözünü hatırlatmakta ve edilen feryatların sebebinin biz olduğunu yüzümüze haykırmaktadır. Hayatın renklerinin kendi elimizle oluşturulduğu haykırılmaktadır. Bu kelimelerdeki çağrışımlar bizde hüznün, duygu yüklü dakikalar, sevinçler, mutluluk hisleri uyandırmaktadır. Şiirde mısralar da belli bir düzen yoktur. Mısralar duygu yoğunluğuna ve hislerin coşkunluğuna göre oluşmaktadır. Şiir 3, 4, 5, 6, 7 ve 3 mısradan oluşmaktadır. Mısraların dize sayısına baktığımızda hayatla doğru orantı bir artış görülmektedir. Son üç mısra da nakarat oluşturmuş. Şair adeta şiirin başında ve sonunda aynı duygu telkinlerini tekrarlamaktadır. Şiirin genelinde umutla gelen sevincin yanında son bulacağı hissedilen hayatın bir tezadı göze çarpmaktadır. Şiirin kelimelerle resim çizme sanatı olduğunu düşünürsek, şairimiz adeta kelimelerle hayatının resmini çizmiştir.

Başka bir şiirin şiirinde dediği;

Şiir ölümün gölgesidir,

Yaşamın örtüsü.

Çocuğun savunmasıdır şiir.

başka bir şiirde şairimizin mısralarında dediği

Ta içimden birisi gidecek uça ese...

Ta içimden birisi koşacak ardınızdan...

Ta içimden birisi kalacak oralarda...

bir şey olsa gerek şiir.

ÖMER BATI

10.03.2009 - Gaziantep